

РЕЦЕНЗИЯ

от доцент д-р Веска Христова Вардарева
на дисертационен труд на тема:

СЪВРЕМЕНЕН МОДЕЛ ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ- АЛТЕРНАТИВНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ УСЛУГИ

за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, в област
на висше образование *1. Педагогически науки*, професионално Специалност:

1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)

Автор: Валентина Стоянова Милкова

Разработката е с обем 316 страници, от които 290 страници са текст-изложение и 26 страници приложения. Структурата му включва увод, три глави и заключение. Библиографията включва 128 заглавия, от които 87 източници на кирилица и 41 на латиница. Включени са 4 приложения – описание на диагностични процедури в контролните и експериментални групи, анкетна карта за установяване на съпричастност на специалисти към процесите на интегриране и включване, въпросници за проучването на мотивацията, нагласите и компетентностите на специалисти за работа във включваща среда, въпросник за проучване сред родители на отношението и очакванията към процесите на интегриране и включване. В дисертационния труд са включени общо 21 таблици, 6 схеми, 25 диаграми и 9 графики.

Изискванията на които трябва да отговори всеки дисертационен труд са:

1. Актуалност на проблема и ясно формулирани изследователска теза, цел, предмет и задачи;

2. Приноси по отношение на иновативност, разширяване на съществуващите знания по проблема и възможности за приложение в практиката;

Несъмнена е актуалността на изследване на възможностите за приобщаващо образование, за осигуряване за всички деца, включително за тези с увреждания, на равнопоставени възможности да получат ефективно образование, с необходимите допълнителни помощни средства и ресурсно подпомагане. Дефиниран е предмета, ограниченията на анализа и са формулирани изследователските задачи и хипотези.

Основната изследователска теза е, че при реализиране на алтернативния модел за приобщаващо образование, поставящ акцент върху специфичната подготовка за училище в образователни направления „Български език и литература” и „Математика”, функционалната грамотност и уменията за разбиране, приемане и толерантност към различията, ще се улесни преходът от предучилищното детство към новата социална роля ученик като се реализира индивидуалния потенциал на всяко дете.

Фокусът в дисертацията е поставен върху разкриването ефективността на педагогическото взаимодействие по посока на специфичната подготовка за училище в образователни направления „Български език и литература” и „Математика”, функционалната грамотност, уменията за приемане, разбиране и толерантност към различията при прилагане на алтернативен модел за приобщаващо образование за улесняване прехода между детската градина и началното училище.

Целта на изследването е ясно и точно формулирана. Задачите конкретизират много добре поставената цел. Подробно е описана изследователската програма в отделните етапи на изследването. Към всеки отделен етап са представени методите и методическият инструментариум. Като основни методи са използвани педагогическо наблюдение,

анкетиране, интервю, тестиране по определени показатели, педагогически експеримент, математико-статистически методи. Особено добро впечатление прави способността на докторантката да се противопостави и надскочи „схоластиката” на класическия педагогически експеримент, натрапвана ни години наред и да разчупи и оптимизира трите му етапа – констатиращ, формиращ и контролен, като го доближи до свободата на интерпретациите на американските приложни педагогически изследвания. Разработеният структурно-функционален модел за включващо образование е изключително ефективен като се имат предвид резултатите от неговата апробация и той наистина предоставя една съвременна педагогическа среда за среда за изявата на потенциала на децата при прехода от детска градина към начално училище независимо, въпреки и заедно със затрудненията, които те имат или са им наложени.

Ще се спра на основните приносни моменти в дисертацията:

1. Представена е оригинална визия за алтернативен модел за включващо образование при прехода детска градина-начално училище.

2. Анализът има комплексен характер, като е уточнена стратегия за осъществяване на процеса включване при преминаването към новата социална роля ученик.

3. Съществен принос на автора представлява представеният теоретичен анализ на чуждестранна и българска литература по засегнатите проблеми и въпроси.

4. Съчетани са добър педагогически опит в областта на интегрираното и включващо образование и добри практики за улесняване прехода към първи клас.

5. Теоретично е обоснована и разработена методика и организация на педагогическото взаимодействие на алтернативен модел за включващо образование.

6. Отчетена е ефективността на приложението на модела-диагностични процедури за изследване и оценяване функционалната грамотност, специалната готовност и социалните умения на децата при постъпване в първи клас.

7. Моделът позволява изявата на потенциала на децата при прехода от детска градина към начално училище независимо, въпреки и заедно със затрудненията, които те имат или са им наложени.

8. Проучена е и е представена съпричастността на всички, които са или би трябвало да са участници в процесите интегриране, включване, приобщаване-т.е. учители, специалисти, родители.

Авторефератът отразява коректно съдържанието и приносите направени в дисертацията.

В заключение считам, че дисертационния труд на Валентина Стоянова Милкова прави съществен принос в педагогическата наука и представлява добър педагогически опит в областта на интегрираното и

включващо образование, както и възможност за улесняване прехода към първи клас на деца в неравостойно положение.

Затова убедено предлагам на Научното жури да й присъди научната степен «доктор по педагогика».

03.01.2017г

Благоевград

Рецензент:

/доц. Д-р Веска Вардарева/